

[Christmas Møller.]

opklaret, hvorledes det forholder sig med de faste Laan, om de skal stamme fra den ene eller den anden Gæld. Spørgsmaalet er allerede rejst, og jeg skal derfor ikke komme dybere ind paa det, men blot sige, at i det Øjeblik en Kreditor, som har faaet Betalingshenstand med Hensyn til sit faste Laan, køber en Fordring paa sin Debitor stammende fra et løst Laan, saa rammes den Fordring, han har i Kraft af det løse Laan, ikke af dette Lovforslag, og han vil altsaa — maaske ved en overmaade ringe Ulejlighed og Udgift — blot ved at købe en løs Fordring paa Debitor kunne tage fat paa ham. Han kan ikke gøre det paa den Maade, han i og for sig nærmest skulde have Lov til, naar han har Pant i Ejendommen, men han vil — saaledes maa jeg forstaa det — kunne gøre det ved gennem en løs Laanefordring at henvende sig til sin Debitor og lade de forskellige Retsvirkninger komme over ham. Jeg vil gerne spørge den højtærede Justitsminister, om denne Betragtning ikke er rigtig angaaende det Lovforslag, han her har forelagt, for i det Øjeblik denne Betragtning er rigtig, vil Virkningen af Forslaget jo ogsaa i mangfoldige Tilfælde blive meget, meget mindre.

Men det, der naturligvis er mit Partis største Ængstelse, er den Stilling, som man her giver Kreditforeninger, Sparekasser og Kreditorer i det hele taget. Naar Regeringen stiller saa store Krav med Hensyn til, hvad den private Kreditor skal gøre, vilde det være naturligt og rimeligt, om Regeringen gav Udtryk for, hvorledes den selv vil stille sig i de Forhold, hvor den er Kreditor, f. Eks. overfor Statshusmandsbrugene. Vil man lade Statshusmandsbrugene overfor Regeringen og Staten som Kreditor falde ind under denne Lov, eller paa hvilken Maade vil man overhovedet bære sig ad? Og i det Øjeblik man da maa stille sig paa det Standpunkt, at man nærer de allerstørste, ja, maaske afgørende Betæneligheder ved at gaa ind i en Lovgivning, ved hvilken man giver Moratorium, saaledes som det her er foreslaaet, saa melder sig naturligvis det andet Spørgsmaal, hvad man da skal gøre paa hele det paagældende Omraade, om det vil være muligt — og jeg afviser ikke paa Forhaand enhver Forhandling om en saadan Mulighed — ved Hjælp af Bidrag fra Staten at give Kreditorerne en saadan Stilling, at man ikke angriber deres velerhvervede Rettigheder.

Vi vil være villige til i et Udvalg at overveje og forhandle hele dette Spørgsmaal, men er naturligvis klar over, at saa-

ledes som de økonomiske Forhold er i Landet med den eksisterende Vanskelighed ved at skaffe Penge, vil det være overmaade vanskeligt at finde Vej frem her.

Med Hensyn til Forslagets Enkeltheder skal jeg kun sige, at jeg tror i og for sig ikke, der er nogen Tvivl om, hvad Meningen har været med Hensyn til den solvente Skyldner i Lovforslagets § 1, og der er i hvert Fald ingen Tvivl om, hvad Justitsministeren har ment; men et andet Spørgsmaal kunde være meget mere tvivlsomt, nemlig dette, om det, saaledes som de økonomiske Forhold er i Øjeblikket, er saa forfærdelig let at afgøre, hvem der er solvent, og hvem der ikke er solvent. Det er svært for dem, der særlig skulde have Forstand paa økonomiske Forhold, og jeg tror ogsaa, det vil være overmaade vanskeligt for Fogeden, selv om der paa visse Punkter er givet ham nogen Vejledning.

Jeg skal med Hensyn til Lovforslagets § 3 bemærke, at jeg ikke nærer den fjerneste Tvivl om, at Hjertet har blødt hos den højtærede Justitsminister som Justitsminister, som Retsplejelovs- og Straffelovs- og Grundlovsfader, da han skrev eller i hvert Fald forelagde § 3. Jeg tror, den højtærede Justitsminister vil indrømme mig, at meget juridisk er den ikke, og at det er fuldkommen umuligt i en Lov at give en Bestemmelse om, at Fogeden *undtagelsesvis* skal kunne træffe en Afgørelse som den, der her er Tale om. Og ligeledes maa der en ganske anden Vejledning til, hvis Bestemmelsen om den uforholdsmæssige Skade for Fordringshaveren skulde blive til Lov.

Efter § 4 kan Fogeden fuldkommen frit bestemme, over hvor lang Tid det Beløb, for hvilket der gives Henstand, skal afdrages. Jeg tror ogsaa, det her vil være nødvendigt at give Bestemmelser, som nærmere fastslaar, hvad Lovgivningsmagten ønsker.

Men navnlig nærer vi en ganske overordentlig Betænelighed ved Bestemmelsen i Lovforslagets § 6. Vi tror ikke, det er muligt, ja, jeg kan godt sige, det vil efter vor Opfattelse være umuligt ganske uden videre at bemyndige Indenrigsministeren til at tilstaa Kredit- og Hypotekforeninger saadanne Lempelser i Statutternes Bestemmelser med Hensyn til Udtrækningen af Kasseobligationer, som „skønnes nødvendige“ af Hensyn til Lovens Bestemmelser. Hvis der gennemføres en Lov, saa tror jeg, det maa være nødvendigt ogsaa at give faste Regler om, hvorledes Indenrigsministeren kan give Bestemmelser paa dette Omraade.

Men jeg tror overhovedet, det er en